

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസുതേ ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ||

ഖരേണ സഹ ശ്രീരാമസ്യ ഘോരം യുദ്ധം

നിഹതം ദുഷണം ദൃഷ്ട്വാ
രണേ ത്രിശിരസാ സഹ |
ഖരസ്യാപ്യഭവത് ത്രാസോ
ദൃഷ്ട്വാ രാമസ്യ വിക്രമം || 3.28.1 ||

സ ദൃഷ്ട്വാ രാക്ഷസം സൈന്യ -
മവിഷഹ്യം മഹാബലം |
ഹതമേകേന രാമേണ
ദുഷണസ്ത്രിശിരാ അപി || 3.28.2 ||

തദ്ബലം ഹതഭൂയിഷ്ഠം
വിമനാഃ പ്രേക്ഷ്യ രാക്ഷസഃ |
ആസസാദ ഖരോ രാമം
നമുചിർവാസവം യഥാ || 3.28.3 ||

വികൃഷ്ട്യ ബലവചാപം
നാരാചാൻ രക്തഭോജനാൻ |
ഖരശ്ചിക്ഷേപ രാമായ
ക്രൂദ്ധാനാശീവിഷാനിവ || 3.28.4 ||

ജ്യാം വിധുൻവൻ സുബഹുശഃ
 ശിക്ഷയാസ്ത്രാണി ദർശയൻ |
 ചചാര സമരേ മാർഗാ -
 ണ്ശരൈര രഥഗതഃ ഖരഃ || 3.28.5 ||

സ സർവാശ്ച ദിശോ ബാണൈഃ
 പ്രദിശശ്ച മഹാരഥഃ |
 പൂരയാമാസ തം ദൃഷ്ട്വാ
 രാമോഽപി സുമഹദ് ധനുഃ || 3.28.6 ||

സ സായകൈർദുർവിഷഹൈ -
 ര്വിസ്തുലിംഗൈരിവാഗ്നിഭിഃ |
 നഭശ്ചകാരാവിവരം
 പർജ്ജന്യ ഇവ വൃഷ്ടിഭിഃ || 3.28.7 ||

തദ് ബഭൂവ ശിതൈർബാണൈഃ
 ഖരരാമവിസർജ്ജിതൈഃ |
 പർയാകാശമനാകാശം
 സർവതഃ ശരസങ്കുലം || 3.28.8 ||

ശരജാലാവൃതഃ സൂര്യോ
 ന തദാ സു പ്രകാശതേ |
 അന്യോന്യവധസംരംഭാ -
 ദുഭയോഃ സമ്പ്രയുധ്യതോഃ || 3.28.9 ||

തതോ നാലീകനാരാചൈ -
 സ്തീക്ഷ്ണാഗ്രൈശ്ച വികർണിഭിഃ |
 ആജ്ഘാന രണേ രാമം
 തോത്രൈരിവ മഹാദ്വിപം || 3.28.10 ||

തം രഥസ്ഥം ധനുഷ്ഠാണിം
 രാക്ഷസം പര്യവസ്ഥിതം |
 ദദ്യുശുഃ സർവഭൂതാനി
 പാശഹസ്തുമിവാന്തകം ||3.28.11 ||

ഹന്താരം സർവസൈന്യസ്യ
 പൗരുഷേ പര്യവസ്ഥിതം |
 പരിശ്രാന്തം മഹാസത്ത്യം
 മേനേ രാമം ഖരസ്തുഭാ ||3.28.12 ||

തം സിംഹമിവ വിക്രാന്തം
 സിംഹവിക്രാന്തഗാമിനം |
 ദൃഷ്ട്യാ നോദ്വിജതേ രാമഃ
 സിംഹഃ ക്ഷുദ്രമൃഗം യഥാ ||3.28.13 ||

തതഃ സൂര്യനികാശേന
 രഥേന മഹതാ ഖരഃ |
 ആസസാദാഥ തം രാമം
 പതംഗ ഇവ പാവകം ||3.28.14 ||

തതോന്യസ്യ സശരം ചാപം
 മുഷ്ടിദേശേ മഹാത്മനഃ |
 ഖരശ്ചിച്ഛേദ രാമസ്യ
 ദർശയൻ ഹസ്തുലഘവം ||3.28.15 ||

സ പുനസ്ത്വപരാൻ സപ്ത
 ശരാനാദായ മർമണി |
 നിജഘാന രണേ ക്രുദ്ധഃ
 ശക്രാശനിസമപ്രദാൻ ||3.28.16 ||

തതഃ ശരസഹസ്രേണ
 രാമമപ്രതിമൗജസം |
 അർദധിത്യാ മഹാനാദം
 നനാദ സമരേ ഖരഃ || 3.28.17 ||

തതസ്തത്പ്രഹതം ബാണൈഃ
 ഖരമുക്തൈഃ സുപർവഭിഃ |
 പപാത കവചം ഭൂമൗ
 രാമസ്യാദിത്യവർചസം || 3.28.18 ||

സ ശരൈരർപിതഃ ക്രുദ്ധഃ
 സർവഗാത്രേഷു രാഘവഃ |
 രരാജ സമരേ രാമോ
 വിധുമോഗ്നിരിവ ജ്വലൻ || 3.28.19 ||

തതോ ഗംഭീരനിർഹ്രാദം
 രാമഃ ശത്രുനിബർഹണഃ |
 ചകാരാന്തായ സ രിപോഃ
 സജ്യമൻയൻമഹദ്യനുഃ || 3.28.20 ||

സുമഹദ് വൈഷ്ണവം യത് ത -
 ദതിസ്യുഷ്ടം മഹർഷിണാ |
 വരം തദ് ധനുരുദ്യമ്യ
 ഖരം സമഭിധാവത || 3.28.21 ||

തതഃ കനകപുംവൈസ്തു
 ശരൈഃ സന്നതപർവഭിഃ |
 ചിച്ഛേദ രാമഃ സക്രൂദ്ധഃ
 ഖരസ്യ സമരേ ധ്വജം || 3.28.22 ||

സ ദർശനീയോ ബഹുധാ
 വിച്ഛിന്നഃ കാഞ്ചനോ ധ്വജഃ |
 ജഗാമ ധരണീം സൂര്യോ
 ദേവതാനാമിവാജ്ഞയാ || 3.28.23 ||

തം ചതുർഭിഃ ഖരഃ ക്രുദ്ധോ
 രാമം ഗാത്രേഷു മാർഗ്ഗഭൈഃ |
 വിവ്യാധ ഹൃദി മർമജ്ഞതാ
 മാതംഗമിവ തോമരൈഃ || 3.28.24 ||

സ രാമോ ബഹുഭിർബാഭൈഃ
 ഖരകാർമുകനിഃസൃതൈഃ |
 വിദ്ധോ രുധിരസികൃതാംഗോ
 ബഭൂവ രുഷിതോ ഭൃശം || 3.28.25 ||

സ ധനുർധൻവിനാം ശ്രേഷ്ഠഃ
 സംഗൃഹ്യ പരമാഹവേ |
 മുമോച പരമേഷ്യാസഃ
 ഷട് ശരാനഭിലക്ഷിതാൻ || 3.28.26 ||

ശിരസ്യേകേന ബാണേന
 ദ്വാദ്വാം ബാഹ്യാരഥാർപയത് |
 ത്രിഭിശ്ചന്ദ്രാർധവക്ത്രൈശ്ച
 വക്ഷസ്യഭിജ്ഘാന ഹ || 3.28.27 ||

തതഃ പശ്യാൻമഹാതേജാ
 നാരാചാൻ ഭാസ്കരോപമാൻ |
 ജ്ഘാന രാക്ഷസം ക്രുദ്ധ -
 സ്ത്രയോദശ ശിലാശിതാൻ || 3.28.28 ||

രഥസ്യ യുഗമേകേന

ചതുർഭിഃ ശബലാൻ ഹയാൻ |

ഷഷ്ടേന ച ശിരഃ സംഖ്യേ

ചിച്ഛേദ വരസാരഥഃ ||3.28.29 ||

ത്രിഭിസ്ത്രിവേണുൻ ബലവാൻ

ദ്വാദ്വാമക്ഷം മഹാബലഃ |

ദ്വാദശേന തു ബാണേന

വരസ്യ സശരം ധനുഃ ||3.28.30 ||

ചരിത്യാ വജ്രനികാശേന

രാഘവഃ പ്രഹസന്നിവ |

ത്രയോദശേനേന്ദ്രസമോ

ബിഭേദ സമരേ വരം ||3.28.31 ||

പ്രഭഗധൻവാ വിരഥോ

ഹതാശ്യാ ഹതസാരമിഃ |

ഗദാപാണിരവപ്സത്യ

തസ്ഥൗ ഭുമൗ വരസ്തദാ ||3.28.32 ||

തത് കർമ രാമസ്യ മഹാരഥസ്യ

സമേത്യ ദേവാശ്ച മഹർഷയശ്ച |

അപൂജയൻ പ്രാഞ്ജലയഃ പ്രഹൃഷ്ടാ -

സ്തദാ വിമാനാഗ്രഗതാഃ സമേതാഃ ||3.28.33 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അരൺയകാൺഡേ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ||